

gnoui q̄ partes lenitarū nō fuissent da
te et fugisset vnusquisq; in regionē suā
de leuitis et c antozib; et de his q̄ mini/
strabāt. et egi cām aduersus magistrat̄
et dixi. **Quare dereliquimus domū dei**
**Et cōgregaui eos. et feci stare in statio/
nibus suis. Et ois iuda apportabat deci/
mā frumēti vini et olei in hozrea. Et cō/
stitui sup hozrea selemiā sacerdotē. et**
**sadoch scribā. et sadaiam de leuitis. et iu/
ra eos anā filiū cāchur filiū mathanie**
**qm̄ fideles cōprobati sunt et ipis credi/
te sup ptes fratru suoz. Memento mei**
deus me' p hoc. et ne deleas miseratōes
**meas q̄s feci in domo dei mei et in ceri/
monijs eius. In dieb; illis vidi in iuda**
**calcantes torcularia in sabbato: portan/
tes acervos et onerātes sup asinos vinū**
et puas et ficus et oē onus. et inferētes
in hierusalē die sabbati. Et contestatus
sum eos vt in die qua videre liceret vē
**derent. Et tyri habitauerūt in ea: infe/
rētes pisces et oia venalia. Et vendebāt**
in sabbatis filijs iuda et hierusalez. Et
obiurgauī optimates iuda: et dixi eis.
Que est hec res mala quā vos facitis. et
phanatis diē sabbati? Nunqd non hec
fecerūt prēs nr̄i et adduxit deus nr̄ sup
nos oē malū hoc et sup ciuitatē hāc. Et
vos additis iracundiā sup isrl. violando
**sabbatū. Factū ē autē cū quēuissent por/
te hierlm die sabbati: dixi. et clausurunt**
ianuas. et p̄cepi vt nō aperirēt eas vsq;
post sabbatū. Et de pueris meis p̄stitui
sup portas vt nullus inferret onus die
**sabbati. Et māserūt negociatores et ven/
dentes vniuersa venalia foris hierlm se/
mel et bis et p̄testatus sum eos: et dixi eis**
Quare manetis ex aduerso muri? Si
secūdo hoc feceritis manū mittā in vos
Itaq; ex tpe illo nō venerūt in sabbato
Dixitq; leuitis vt mundarent et venirēt
**ad custodiendas portas: et sanctifia/
dā diē sabbati. Et p hoc ergo memento**
**mei deus et parce mihi sm multitudi/
nem miserationū tuarū. Sed et in die**
bus illis vidi iudeos ducentes vxores
agoticidas ammonitidas: et moabiti;

das. **Et filij eoz et media pte loqueban/
tur agotice. et nesciebāt loqui iudaice. et**
loquebant iuxta linguam ppli et ppli. Et
obiurgauī eos et maledixi. et cecidi ex eis
viros: et decalcaui eos. et adiuraui i deo
vt nō darent filias suas filijs eoz. et nō
acciperēt de filiab; eoz filijs suis et sibi
met ipis dicēs. Nunqd n̄ in huiuscemōi
re peccauit salomō rex israel. Et certe in
gentib; multis nō erat rex similis ei. et
**dilectus deo suo erat. et posuit eū de' res/
gem sup oēm israel. Et ipm ergo duxerūt**
ad peccatū mulieres alienigene. Nū
**quid et nos inobediētes faciem' oē ma/
lū grāde hoc. vt puaricemur in deo nr̄o**
**et ducamus vxores peregrinas. De fi/
lijs autē ioiada filij eliasib; sacerdotis ma/
gni. gener erat sanaballath hozonit' quē**
fugaui a me. Recordare dñe deus meus
aduersum eos qui polluūt sacerdotium
**iussq; sarerdotale et leuiticū. Igitur mun/
dauī eos ab oib; alienigenis et cōstitui**
ordines sacerdotū et leuitarū vnumquē
q; in ministerio suo in oblatōne ligno
**rū in temporib; constitutis et in primi/
tijs. Memento mei deus meus in bo/
num. Amen.**

Explicit liber Neemie. Incipit liber
Eldre secundus. Capitulū I

Fecit iosias pascha in h'ie/
rosolymis dño. et immo/
lauit phase q̄rtadecia lu/
na primi mensis: statuēs
sacerdotes p vices dierū
stolis amictos in tēplo dñi. **Et dixit le/
uitis sacris seruis isrl: vt sanctificarent**
**se dño in positione sancte arce dñi in to/
mo' quā edificauit salomō filius dauid**
rex. Nō erit vobis tollere sup humeros
**eā. Et nūc deseruite dño v̄ro. et curā a/
gite gentis illius israel ex pte sm pagos**
et trib; v̄ras. sm scripturā dauid regis
israel. et sm magnificentiā salomonis
**filij eius: omnes in templo. et sm par/
ticulam principatus paternā v̄strā eoz**
qui stāt in cōspectu fratru filiozū israel.

Immolate pasca et sacrificia parate fra-
tribus vestris. et facite secundum preceptum domini quod
datum est moysi. Et donauit iosias in ple-
bem quam inuenta est. ouium. agnorum. et hedorum
et caprarum triginta milia. vitulos tria mi-
lia. Nec de regalibus data sunt secundum promissi-
sionem populo. et sacerdotibus in pasca. oues
numero duo milia. ac vituli centum. Et
iechonias et semeias et nathanael fratres
et alabias et oziel et coroba in pasca. oues
quingenta milia. vitulos quingentos. Et hec
cum fieret eleganter steterunt sacerdotes et
leuite habentes acyma per tribus. Et secundum
preceptum principatus patrum in conspectu populi offe-
rebatur domino secundum ea que in libro moysi scripta
sunt. et assauerunt pasca igni. put oportet
habere: et hostias corerunt in emulis et in ol-
lis cum beniuolentia. Et attulerunt omnibus que
erant ex plebe. et post hec parauerunt sibi et
sacerdotibus. Sacerdotes enim offerebant
adipes usque dum finita esset hora: et leuite
parauerunt sibi et fratribus suis filiis aaron
Et sacrificatores filii asaph erant per ordi-
nem: secundum preceptum dauid. Et asaph et ca-
charias et reddim qui erat a rege. et ostia-
rii per singulas ianuas: ita ut non parua-
retur unusquisque suam. Fratres enim illorum
parauerunt illis. et consummata sunt que
preceperat ad sacrificium domini. In illa die e-
gerunt pasca et offerebant hostias super domini
sacrificium. secundum preceptum regis iosie. et ege-
runt filii israel que inuenta sunt in tempore illo pha-
se et die festi acymorum per dies septem. Et non
est celebratum pasca tale in israel a temporibus
samuel prophete. et omnes reges israel non ce-
lebrauerunt tale pasca quale egit iosias et
sacerdotes et leuite et iudei et omnes israel
que inuenta sunt in commoratione hierosoly-
mis. Octauodecimo anno regnate io-
sia celebratum est pasca. Et directa sunt
opera iosie in conspectu domini sui in corde pleno
metuentia. et que circa illum quidem scripta
sunt in scripturis temporibus de eis que peccauerunt
quique religiosi fuerunt in domino pro omni gente
et que non quesierunt verba domini super israel.
Et post omnem actum hunc iosie ascendit pha-
rao rex egypti veniens in carchamis ab
itinere super eufraten et exiit in obviam illi

us iosias. Et misit rex egypti ad iosiam
dicens. Quid mihi et tibi est rex iude.
Non sum missus a domino ut pugnet contra
te. Super eufraten enim bellum meum est.
Festinas descende. Et non est reuersus io-
sias super currum. sed expugnare eum cona-
batur non attendens verbum prophete ex-
ore domini. sed constituit ad eum bellum in
campo mageddo. Et descenderunt prin-
cipes ad regem iosiam. et dixit rex pueris
suis. Amouete me a prelio. Infirmatus
sum enim valde. Et statim amouerunt
eum pueri ipsius de acie. Et ascendit su-
per currum secundarium suum. et pueniens
hierosolymam vita functus est. et sepultus
est in paterno sepulcro. et in tota iudea
lugebant iosiam. et que presidebant cum vxori-
bus lamentabant eum usque in hunc diem.
Et datum est hoc fieri semper in omne
genus israel. Nec autem prescripta sunt in li-
bro historiarii regum iude. et singula ge-
sta actus iosie et eius gloria et intellectus
eius in lege domini: queque gesta sunt ab eo:
et que non. scripta sunt in libro regum isra-
el et iude. Et assumptus qui erat ex genere
iechoniam filium iosie. constituerunt regem. per
iosia patre suo. cum esset annorum triginti
tattium et regnauit super israel mensi-
bus tribus. Et amouit eum rex egypti ne re-
gnaret in hierosolymis. et multauit gen-
tem argenti talenta centum et auri talen-
tum unum. Et constituit rex egypti io-
achim fratrem ipsius regem iude et hieru-
salem. et alligauit magistratus ioachim
et caracem fratrem suum. apprehenses redu-
xit in egyptum. Annorum erat ioachim vigin-
ti quique cum regnare cepisset in terra iuda
et hierusalem. et fecit malum in conspectu domini.
Post hunc autem ascendit nabuchodonosor
rex babilonis et alligans eum in areolo
vinculo perduxit in babiloniam. et sacra-
sa domini accepit nabuchodonosor. et tulit et
consecrauit in templo suo in babilonia.
Nam de immunditia illius et irreligiosi-
tate scriptum est in libro temporum regum
et regnauit ioachim filius eius pro eo.
Cum autem constitutus esset erat anno-
rum octo. Regnauit autem tres
bb q

et dies decē in hierlm. et fecit maluz in
cōspectu dñi. Et post annū mittēs nabu
chodonosor transmigravit eū in baby
olnā simul cū sacris vasis dñi. et cōsti
tuit sedechiā regē iuda 7 hierlm cū esset
annoz vigintiūm. Regnavit autē an
nis vñdecim. Et fecit malū in cōspectu
dñi. et nō est veritas a v̄bis q̄ dicta sūt
ab hieremia ppheta ex ore dñi. et adiura
tus a rege nabuchodonosor piurans di
scellit 7 indurata ceruice sua 7 corde suo
trāsgressus est legitima dñi dei isrl. Et
duces ppli dñi multa inique gesserūt 7
impie egerūt sup oēs immūdicias gen
tiū 7 polluerūt tēplū dñi qd sanctū erat
in hierosolymis. Et misit dñs patrū ipō
rū p angelū suū reuocare eos: ppter qd
pceret illis 7 tabernaculo suo. Ipsi vero
subfannabāt in angelis suis. et qua die
locutus est dñs erant illudētes pphetis
eius. Qui vsq; ad iracundiā cōcitus ē
sup gentē suā ppter irreligiositatē suā.
et precepit ascendere reges chaldeozū.
Si occiderūt iuvenes eoz in gladio. in
circumitu sancti tēpli eoz 7 nō pperce
runt iuveni 7 seni et virgini et adolescē
ti: sed oēs traditi sūt in manū ipoz 7 oīa
sacra vasa dñi. et regales apothecas resu
mentes tulerūt in babyloniā. et incen
derūt domū dñi. et demolierūt muros
hierusalē. et tures ei⁹ incēderūt i igne.
Et cōsummauerūt oīa honorifica eius 7
ad nihilū redegerūt 7 reliqs a gladio du
xerūt in babylonē. Et erāt serui illi⁹ vs
q; dū regnaret perse. in repletionē verbi
dñi in ore hieremie: q̄ usq; benigne age
ret terra sublata sua. Si tpe desertōnis
sue sabbaricauit in applicatōe annoz se
septuaginta septē.

II
Regnate cyro rege psarū in con
summatōe verbi dñi i ore hie
mie. suscitauit dñs spiritū cyri
regis psarū. et predicauit in toto regno
suo simul p scripturā dicēs. Hec dicit
cyrus rex psarū. Ne cōstituit regē orbi
terrarū dñs israel dñs excelsus. et signi
ficauit mihi edificare domū sibi in hie
rusalē que est in iudea. Si quis est ex ge

nere vestro: dñs ipius ascendat cū eo in
hierusalē. Quotq; ergo circa loca habu
tant adiuuet eos q̄ sunt in loco ipō i au
ro et argēto in dationib; cū equis et iu
mentis: cūq; alijs que s̄m rota appo
nuntur in edem dñi q̄ est in hierusalē.
Et stantes principes tribuū pagozū et
iudee ex tribu beniamin et sacerdotes 7
leuite q̄s excitauit dñs ascēdere et edifi
care domū dñi q̄ est in hierusalē et qui
erāt in circuitu eoz adiuuerūt in oī au
ro 7 argēto eius. et iumentis et rotisq;
plurib;. multi quozū sensus excitat⁹ est
Et cyr⁹ rex ptulit vasa sac̄ dñi q̄ trāstulit
nabuchodonosor rex babylonis ex hie
rusalē. 7 psecrauit ea idolo iuo. Et pferēs
ea cyrus rex psarū tradidit mitridato q̄
erat sup thesauros ipius. Per hūc autē
tradita sūt salmanasaro p̄sidi iudee.
Hoz autē hic numer⁹. Libatoria argētea
duo milia q̄dringenta: athisce argētee
triginta. phiale auree triginta. item ar
gētee duo milia q̄dringente 7 alia vasa
mille. Omnia autē vasa aurea et argen
tea quinq; milia octingenta sexaginta.
Et enumerata sunt salmanasaro simul
cū his q̄ ex captiuitate babylonie vene
rant in hierosolymā. In artaxerxis autē
regis psarū tpibus scripserūt ei de his q̄
inhabitant in iudea 7 hierlm balsamus
et mitridatus 7 sabellius 7 rathim⁹ bal
themus samelius scriba. et reliq; inhabi
tātes in samaria. et ceteris locis subies
ctam epistolā regi artaxerxi. Dñe pueri
tui rathimus ab accidētib;. et sabellius
scriba. et reliqui curie tue iudices in ce
lesyriā 7 phenicē. Et nunc notū sit dño
regi: qm̄ iudei q̄ ascenderunt a vobis ad
nos veniētes in hierlm ciuitatē refugā
et pessimā. edificant furnos eius et sta
tuūt muros. et templū suscitāt. Si ci
uitas ista 7 muri psummati fuerint nō
tñm tributa nō sustinebunt pendere sed
etiā regib; resistēt. Et qz id agit⁹ circa tē
plum. recte haberi arbitrati sumus nō
despicere tūc ipm. sed notū facere domi
no regi vt si videbitur rex querat in li
bris patrū tuoz et iuvenes in ammoni

tionibus scripta de his: scies quoniam ciuitas ista fuit refugia: et reges et ciuitates concuties. et iudei refugia et prelia committentes in ea ab eterno. ob quam causam ciuitas ista deserta est. Nunc ergo notum facimus domine rex: quoniam si ciuitas hec edificata fuerit et huiusmodi muri erecti fuerint: descensus tibi non erit in celestria et phenice. Tunc scripsit rex rathimo qui scribebat accidetia et balthiemo et labellio scribe et ceteris constitutis et inhabitantibus in syria et phenice ea que subiecta sunt. Legi epistolam quam misistis mihi. Precepi ergo inquiri. et inuentum est quoniam ciuitas illa est ab eorum regibus resistens et homines refugia et prelia in ea efficientes. et reges fortissimi erant in hierusalem dominatrices et tributa exigentes. a celis syria et phenice. Nunc ergo precepi prohibere homines illos edificare ciuitatem. et prohibere ne quid ultra hec fiat: sed nec procedat in plurimum. ex quo sunt malicie. ita ut regibus molestia imporetur. Tunc recitatis his que a rege artaxerxe scripta fuerant rathimus et labellio scriba et qui cum his constituti erant iungentes festinatiter venerunt in hierusalem cum equitatu et turba. et agmine: ceperuntque edificantes prohibere. Et vacabat ab edificatone templi in hierusalem usque secundo anno regni dario regis persarum.

III

Rex darius fecit cenam magnam omnibus vernaculis suis. et omnibus magistratibus medie et persidis et omnibus purpuratis. et proximis et consulis et prefectis sub illo ab india usque ethiopia centum viginti septem puincijs. Et cum manducassent et bibissent et satiati reuerterentur. tunc darius rex ascendit in cubiculo suo: et dormiuit. et expugnatus est. Tunc illi tres iuvenes corporis custodes que custodiebant corpus regis: dixerunt alter alteri. Dicamus unus quisque nunc sermonem que precellat et cuius cuique apparuerit sermo sapientior alterius dabit illi rex darius dona magna purpura cooperiri. et in auro bibere et super aurum dormire. et curram aureo freno et cydarim byssinam et torquem circa collum et secundo loco sedebit a dario propter sapientiam suam: et cognatus dario vocabitur. Tunc

scribentes singuli suum verbum significauerunt. et posuerunt subtus cervical dario regis: et dixerunt. Cum surrexerit rex dardanus illi scripta nostra. et quocumque iudicauerit rex et tribus et magistratus perfidis quoniam verbum eius sapientius est: ipsi dabit victoria sicut scriptum est. Unus scripsit. Forte est vinum. Alius scripsit. Fortior est rex. Tercius scripsit. Fortiores sunt mulieres. super omnia autem vincit veritas. Et cum surrexisset rex: acceperunt scripta sua. et dederunt illi et legit. Et mittens vocauit omnes magistratus presarum. et medos et purpuratos et proceres et prefectos. et sederunt in concilio. et lecta sunt scripta coram ipsis. Et dixit. Vocate adulescentes. et ipsi iudicabunt verba sua. Et vocati sunt et introierunt. Et dixit illis. Iudicate nobis de his que scripta sunt. Et cepit prior que dixerat de fortitudine vini et dixit. Viri que preualet vinum omnibus hominibus que bibunt illud. Sed uicit mentem. Itemque regis et orphanum facit mentem vanam. Item seruum ac liberi pauperis ac diuitis et omnem mentem auertit in securitate et iocunditate. et non meminit omnem tristitiam et debitum. et omnia precordia facit honesta. et non meminit regem nec magistratum et omnia per talia loqui facit. Et non meminerunt cum biberunt amicitiam nec fraternitatem sed non multum post sumunt gladios et cum a vino meruerint et surrexerint non meminerunt que gesserunt. **Q**uiri: nunc precellit vinum? **Q**uis sic cogitat facere? **R**espondit illi dicto **E**t inchoauit sequens dicens: **Q**uiri: nunc precellunt homines que terram et mare obtinent. et omnia que in eis sunt. Rex autem super omnia precellit. et donatur eorum: et omne quocumque dixerit illis faciunt. Et miserit illos ad bellatores: vadunt et demolunt montes et muros et turres. Jugulant et iugulant et regis verbum non pretereunt. Nam si vicerint afferunt regi omnia quecumque predati fuerint. Similiter et alij omnes. et quotquot non militant nec pugnant sed colunt terram rursus cum fuerint metentes afferunt tributa regi. Et ipse vnus solus si dixerit occidite: occidunt

bb ij

Dixerit remittite: remittunt. dixerit percutite: percutiunt. dixerit exterminate: exterminant. dixerit edificate: edificant. dixerit excidite: excidunt. dixerit plantate: plantant. **E**t ois plebs et virtutes eius obaudiunt. et super hoc ipse recumbit et bibit et dormit. **H**ic autem custodiunt in circumitu eius et non possunt ire singuli et facere opera sua: sed in dicto obaudiunt sunt ei. **U**iri: quod non preceperat rex qui sic diffamatus: **E**t tacuit. **T**ertius qui dixerat de mulieribus et veritate hic est corobabel: cepit loqui. **U**iri non magnus rex et multi homines: nec vinum preceperat. **Q**uis est qui dominatus eorum? **N**one mulieres genuerunt regem et omnem populum qui dominatur mari et terre: et ex illis nati sunt. et ipse educauerunt eos qui plantauerunt vineas ex quibus vinum fit: **E**t ipse faciunt stolas omnium hominum et ipse faciunt gloriam hominibus. et non possunt homines separari a mulieribus. **S**i congregauerint aurum et argentum et omnem rem speciosam et viderint mulierem unam bono habitu et bona specie: omnia hec relinquentes in eam intendunt. et apto ore conspiciunt et eam alliciunt magis quam aurum et argentum et omnem rem speciosam. **H**omo patrem suum relinquit qui enutrit illum et suam regionem: et ad mulierem se coniungit. **E**t cum muliere remittit animam et neque patrem meminit neque matrem neque regionem. **E**t hinc oportet vos scire: quoniam mulieres dominant vestri. **N**one volentis: **E**t accipit homo gladium suum et vadit in viam facere furta et homicidia: et mare navigare et flumina et leonem videt et in tenebris ingreditur. et cum furtum fecerit et fraudes et rapinas. amabili sue affert. **E**t iterum diligit homo uxorem suam magis quam patrem et matrem. **E**t multi demones facti sunt propter uxores suas: et serui facti sunt propter illas. et multi perierunt et iugulati sunt. et peccauerunt propter mulieres. **E**t nunc credite mihi quod magnus est rex in potestate sua: quoniam omnes regiones verentur tangere eum. **V**idebam tamen apamem filiam becasis mirifici concubinam regis sedentem iuxta regem ad dexteram et auferentem diadema de capite eius. et imponentem sibi: et palmis cedebat regem de sinistra manu. **E**t super hec

apto ore intuebat eam. et si arripserit eum det. nam si indignata fuerit ei blandit. **D**ixit nec recedat in gratiam. **Q**ui viri. cur non sunt fortiores mulieres? **M**agna est terra et excelsum est celum: quod ista agunt. **E**t tunc rex et purpurati intuebantur in alterutrum. **E**t incubauit loqui de veritate. **Q**ui viri: nonne fortes sunt mulieres? **M**agna est terra. et excelsum est celum. et velocis cursus solis conuertit in gyro celum in locum suum in vna die. **N**one magnificus est qui hec facit: et veritas magna et fortior personis. **O**is terra veritatem inuocat: celum etiam ipsam: benedicit et omnia opera mouentur et tremunt eam et non effugit ea quicquam iniquum. **U**inum iniquum. iniquus rex. iniquae mulieres. **I**niqui omnes filii hominum. et iniquae illorum omnia opera. et non est in ipsis veritas. **E**t in sua iniquitate peribunt et veritas manet et inualefcit in eternum et viuunt et obtinent in secula seculorum. **N**ec est apud eam accipere personas neque differentias: sed qui iusta sunt facit omnibus. iniustus ac malignus et omnes benignantur in operibus eius. **E**t non est in iudicio eius iniquum: sed fortitudo et regnum et potestas et maiestas omnium eorum. **B**enedictus deus veritatis. **E**t desiste loquendo. **E**t omnes populi clamauerunt et dixerunt. **M**agna est veritas et preualet. **T**unc rex ait illi. **P**ete si quid vis apostoli? quod scripta sunt. et dabo tibi secundum quod inuenieris sapientior primis. et primus mihi sedebis: et cognatus meus vocaberis. **T**unc ait regi. **M**emor esto: quod tui quod conuisti edificare hierusalem in die que regnum accepisti. et omnia vasa que accepta sunt ex hierusalem remittere que sepauit cyrus quoniam mactauit babiloniam. et voluit remittere ea ibi. **E**t tu voluisti edificare templum quod incenderunt idumei quoniam exterminata est iudea a chaldeis. **E**t nunc hoc est quod postulo de te: et quod peto hoc est maiestas a te postulo ut facias votum quod conuisti regi celum ex ore tuo. **T**unc surgens darius rex osculatus est illum. et scripsit epistolam ad omnes dispensatores et prefectos et purpuratos ut reducerent eum. et omnes qui cum illo erant omnes ascendentes edificare hierusalem. **E**t omnibus prefectis qui erant in syria et phenice et libano scripsit epistolas: ut

traheret ligna cedrina a libano in hieru
 sale vt edificaret cum eis ciuitate. Et scri
 psit oibz iudeis q ascendebar a regno in
 iudea p libertate. oez potentē et magistra
 tūz pfectū nō supuenire ad ianuas ipso
 rū. et oēm regionē quā obtinuerāt esse
 immunē eis. et idumei relinquāt castel
 la q obrinēt iudeoz et in structurā tem
 pli dare p singulos annos talēta vigin
 ti vsqz dū edificaret et sup sacrariū holo
 caustomata hostilare quotidie sicut hnt
 pceptū: alia talenta decē offerre p sin
 gulos annos et oibz q pcedūt a babylo
 nia condere ciuitate vt esset libertas tā
 ipis q filijs eoz et oibus sacerdotibz q
 pcedūt. **S**cripsit autē et quantitatem et
 sacrā stolā iussit dari in qua deseruient
 et leuitis scripsit dare pcepta vsqz in
 die qua psummabitur domus et hieru
 rusalē extruet et oibz custodiētibz ciuita
 tē scripsit dare eis sortes et stipendia. Et
 dimisit oia vasa q sepauerat cyrus a ba
 bylonia et oia quecūqz dixit cyrus et ipē
 pcepit fieri et mitti hierusalē. Et cū p
 cessisset ille adolescēs. eleuās faciē i hie
 rusalē. bndixit regē celi et dixit. Abs te ē
 victoria. et abs te est sapiā et claritas. et
 ego seruus tuus sum. **B**enedictus es q
 dedisti mihi sapiētiā. et tibi cōfitebor
 dñe deus patrū nrōz. Et accepit eplas
 et pfectus est in babilonia. Et venit et
 nunciavit fratribz suis oibz q fuerūt in
 babilonia. et benedixerūt deū patrū suo
 rū. qm dedit illis remissionē et refrigeriū
 vt ascenderēt et edificarent hierusalem
 et templū vbi noiātūz est nomē eius in
 ipō et exultauerūt cū musicis et leticia
 diebus septem.

CV

Post hec autē lecti sunt vt ascen
 derēt pncipes pagoz p domos
 et tribz suas. et vxores illoz et fi
 lij et filie eoz et serui et ancille ipoz et pe
 cora illoz. Et darius rex misit vna cum
 eis equites mille donec reducerēt eos
 in hierusalē cū pace et cū musicis et cū
 tympanis et tybijs. et oēs frēs erāt ludē
 tes et fecit eos ascendere simul cū eis.
Et hec sunt noia viroz qui ascenderunt

per pagos suos in tribz et in partē pnc
 cipatus ipoz. **S**acerdotes. filij phine
 es filij aarō iesus filij iosedech. ioachim
 filius corobabel filij salathiel de domo
 dauid. ex pgenie phares. tribu autē iuda
 qui locutus est sub dario rege persarum
 sermones mirificos in secūdo anno re
 gni ipsius mese nisan primo. **S**unt au
 tem hi qui ascenderūt ex iudea de capti
 uitate trāsmigratōis. qz trāsmigratiō
 nabuchodonosoz rex babilonie in baby
 lonē. et reuersus est in hierusalē. **E**t re
 liquit pte iudee vnusqzqz in ciuitate suā
 qui venerūt cū corobabel et iesu. neemi
 as areozes. elimeo. emanēo. mardocheo
 beelsuro. mechpsatochoz. olioro emo
 nia. vnus de pncipibus eoz et numer
 a gentibz eoz ex ppositis eoz. **F**ilij pha
 res duo milia centū septuagintaduo. **F**i
 lij ares tria milia quinqzagesēte. **F**ilij
 femo: centū quadragintaduo. **I**n filijs
 iesu et ioabes mille trecēt iduo. **F**ilij de
 mu: duo milia qdringenti septuaginta.
Filij choraba: ducēti quinqz. **F**ilij bani
 ca: centū sexaginta octo. **F**ilij bezech qua
 dringēti tres. **F**ilij archad: qdringēti vigi
 tiseptē. **F**ilij chan: triginta septē. **F**ilij co
 roar: duo milia sexaginta septē. **F**ilij ad
 mu quadringenti sexaginta vnus. **F**ilij
 aderectis: centum octo. **F**ilij ciaso et ce
 las: centū septem. **F**ilij acozoc: qdringē
 ti trigintanouē. **F**ilij iedartone centum
 trigintaduo. **F**ilij ananie: centū trigin
 ta. **F**ilij asoni: nonaginta. **F**ilij masar: q
 dringenti vigintiduo. **F**ilij cabarus no
 naginta quinqz. **F**ilij sepolemō: centū vi
 gintitres. **F**ilij nepopas. quinquaginta
 qnqz. **F**ilij hexanatus. centū qnquagis
 ta octo. **F**ilij cebethamus centū triginta
 duo. **F**ilij crear batros qui enocadies et
 modie: quadringenti vigintitres. **Q**ui
 ex gramas et gabea: centū viginti vnus.
Qui ex besselon et ceagge: sexaginta qui
 qz. **Q**ui ex bastaro: cētū vigintiduo. **Q**ui
 ex bechenobes quinquaginta quinqz. **F**ilij
 liptis. centū quinquaginta quinqz. **F**ilij
 labonni: trecenti quinquaginta septem.
Filij sichem. trecenti septuaginta. **F**ilij

bb iij

suadon et cliomus: trecenti septuaginta octo. **Filij eric:** duo milia centū quadraginta quinque. **Filij anaas:** trecenti septuaginta. **Sacerdotes.** **Filij eddus** filij euter. **filij eliasib:** trecenti septuaginta duo. **Filij emerus:** ducēti quinquaginta duo. **Filij safarij:** trecenti quinquaginta septē. **filij caree:** ducēti viginti septē. **Leuite.** **Filij iesu** in cadulxi. et bamis et serebias et edias: septuaginta quatuor. **Dis nūer?** a duo decimo anno: triginta milia quingenti sexaginta duo. **Filij et filie et uxores.** oīs cōputatio quadraginta milia ducēti quadraginta duo. **Filij sacerdotū** qui psallebāt in templo. **Filij asaph:** centū viginti octo. **Ostiarj vero** filij esmenni. **Filij aser.** filij amō filij accuba topa. filij tobi. oēs centū triginta nouē. **Sacerdotes seruientes** in templo. **Filij sel.** filij gaspha. filij tobloch. filij carie. filij su. filij hellu. filij labana. filij armacha. filij acub. filij vtha. filij cetha. filij aggab: filij obai. filij anani. filij cāna. filij geddu. filij an. filij radin. filij desanon. filij nechoba. filij caseba. filij gage filij oçui. filij smone. filij attre. filij haste filij asiana. filij manei. filij nasisim. filij accusu. filij agista. filij açui. filij fauon. filij fasalō. filij meeda. filij fusa. filij caree. filij bare. filij saree. filij coesi. filij nasich. filij agisti. filij pedō: salomon. filij eius. filij asophot. filij phacida. filij celi. filij dedō. filij gaddahel. filij sephexi. filij aggia. filij sachareth. filij sabathē. filij caroneth. filij mallich. filij ame. filij sasus. filij addus. filij suba. filij eura. filij rahotis. filij phasphat. filij malmō. **Oēs sacro seruientes et pueri salomonis.** quadringenti octoginta duo. **Hi sunt filij** qui ascenderunt a chermel et thersa. principes eorum. carmel lam et careth et nō poterāt edicere ciuitates suas et progenies. quemadmodum sint ex israhel. filij dalari filij tubal filij nechodaici ex sacerdotibus qui fungebant sacerdotio et nō sunt inuenti. filij obia filij achifos. filij addin qui accepit uxorem et filiabus phargeleu: et vocati sunt nomine eius. **Et horum** quesita est generis scripta

impedatura. et nō est inuenta: et prohibiti sunt sacerdotio fungi. **Et dixit illis** neemias. et aspharas ne participent sanctificationem et veritatē. **Omnis autē** israhel erat: acceptis seruis et ancillis quadraginta duo milia trecenti quadraginta. **Seruorum et ancille** septē milia trecenti triginta septē. **Cantores et cantatrices** ducenti sexaginta quinque. **Cameli** quadringenti triginta quinque. **Equi** septē milia triginta sex. **Uuli** ducēta milia quadraginta quinque. **Subiugalia** quinque milia viginti quinque. **Et de prepositis** ipis per pagos. dum veniret in templum dei quod erat in hierusalē innouare et suscitare templū in loco suo secundum suam virtutem. et dari in templū thesaurū operis aurum mnas: duodecim milia et stolas sacerdotales centū. **Et habitauerunt** sacerdotes et leuite. et qui exierāt de plebe in hierusalem et in regione. et sacri cantores et ostiarij. et oīs israhel in regionibus suis. **Instante autē** septimo mēse cum essent filij israhel vnusquisque in suis rebus cōuenerunt vnanimis in atrium quod erat ante ianuā orientālē. **Et stātes** iesus filius iosedech et fratres eius sacerdotes. et corobabel filius salathiel et huius fratres paraerunt altare vt offerret sup illud holocaustomata secundum quod in libro moysi hominis dei scripta sunt. **Et cōuenerunt** sibi ex alijs nationibus terre. et erexerunt sacrarium in loco suo oēs gentes terre. et offerbant ostias et holocaustomata domino matutina. **Et egerunt** scenoplegiaz et diē solennē sicut preceptum est in lege et sacrificia quod die sicut oportebat. et post hec oblationes institutas. et hostias sabbatorum. et neomeniarum et dierum solennium omnium sanctificationum. **Et quoties** ponebant domino a neomenia septimi mensis ceperunt hostias offerre deo et templū domini nondū erat edificatum. **Et dederunt** pecuniam lapidarijs et fabris. et potum et pabula cum gaudio. **Et dederunt** carra sionis et tyris. vt trāsuererēt illis de libano trabes cedrinas. et facerent rates in

ioppe portu. *fm* decretū qđ scriptū erat
 eis a cyro rege psarū. Et in secūdo anno
 venientes in templū dei in hierl'm. mē:
 se secūdo inchoavit corobabel filius sala
 thiel et iesus filius iosedech ⁊ frēs ipoz
 et sacerdotes et leuite. et oēs q̄ venerāt
 de captiuitate in hierusalē. et fundave
 rūt templū dei. nouilunio secūdi mēsis
 secūdi anni. cū venissent in iudeā ⁊ hie
 rusalē. Et statuerūt leuitis a viginti an
 nis sup opa dñi. Et stetit iesus et filius
 eius et fratres. oēs leuite cōspirantes et
 executores legis. faciētes opa in domo
 dñi. Et steterūt sacerdotes hñtes stolaf
 cū tubis. et leuite filij alaph hñtes cym
 bala. collaudantes dñm ⁊ benedicentes
 fm dauid regē isrl. Et cantabāt canticū
 dño: qm̄ dulcedo ei ⁊ honor i secula sup
 oēm israel. Et oīs ppls tuba cecinerunt
 et pclamauerūt voce magna: collaudan
 tes dñm in suscitāde domus dñi. et ve
 nerūt ex sacerdotib; et leuitis et p̄siden
 tibus fm pagos seniorib; q̄ viderāt pi
 stinā domū. et ad hui' edificatiōz cū cla
 more ⁊ plāctu magno ⁊ multi cū tubis
 et gaudio magno. intm̄ vt ppls nō audi
 ret tubas p̄r plāctū ppli. Turba ei erat
 tubis canes magnifice: ita vt lōge audi
 ref. Et audierūt inimici tribu iude et be
 niamin. et vnerūt scire q̄ esset vox tuba
 rū. Et cognouerūt qm̄ q̄ erat ex captiui
 tate edificant templū dño deo isrl. Et ac
 cedentes ad corobabel et iesum et p̄posi
 tos pagoz dixerunt eis. Edificabimus
 vna vobicū. Similiter enī audiuius
 dñm n̄m. et ipi p̄ter incedimus a die
 bus abasareth regis assyrioz: q̄ transmi
 grauit nos huc. Et dixit illis corobabel
 et iesus et principes pagozū isrl. Nō est
 nobis ⁊ vobis edificare domū dei nostri
 Nos enī soli edificabim' dño israel. *fm*
 ea q̄ p̄cepit nobis cyrus rex psarū. Gen
 tes autē terre incubātes his q̄ sunt in iu
 dea. et leuātes opus edificatiōis. et insi
 dias et p̄pos adducētes phibebant eos
 edificare. et aggressuras exercētes impe
 dierūt ne p̄summaref edificii oī tpe vi
 te. cyri regis ⁊ protraxerunt structurā p

bienniū vsq; ad darij regnū.

CVI
 In secūdo autē anno regni darij
 p̄p̄terauit aggeus et zacharias
 fili' addin. p̄p̄te apud iudeā et
 hierusalē: in noie dei isrl sup eos. Tunc
 stans corobabel filius salathiel et iesus
 fili' iosedech: inchoauerūt edificare do
 mū dñi que est in hierusalē: cū adessent
 eis p̄p̄ete dñi et adiuuaret eos. In ipo
 tpe venit ad illos syfennes subregulus
 syrie ⁊ phenicis ⁊ satrabucanes et soga
 les eius ⁊ dixerūt eis. Quo p̄cipiēte vo
 bis domū hāc edificare. et tectū istud et
 alia oīa p̄ficitis. Et q̄ sunt structores q̄
 hoc edificāt: Et habuerūt ḡaz visitatō
 nefacta sup eos q̄ erant ex captiuitate a
 dño seniores iudeoz. ⁊ nō sūt impediti
 edificare donec significaret dario de oīs
 bus istis: et r̄nsuz acciperet. Exemplū e
 pistole quā miserūt dario. Syfennes
 subregulus syrie ⁊ phenicis ⁊ satrabuca
 nes ⁊ sodales ei' in syria ⁊ phenice p̄s
 des regi dario salutē. *Dia* nota sint do
 mino regi q̄ cū aduenissemus in regio
 nē iudee. et introissemus in hierl'm in
 uenim' edificātes domū dei magnā ⁊ tē
 plū ex lapidib; politis ⁊ magnis ⁊ p̄cio
 sis materijs in parietib;. et opa illa in
 stanter fieri. ⁊ suffragare ⁊ p̄spera: e i ma
 nib; eoz ⁊ in oī glā q̄ diligētissim' e p̄fici
 Tūc interrogauim' seniores dicentes.
 Quo p̄mittete vobis edificatis domuz
 istā et opera hec fundatis. Ideo autē in
 terrogauimus vt notū faceremus tibi
 hoies et p̄positos. et nominū scripturā
 p̄positoz postulauimus illos. At illi r̄n
 derūt nobis dicētes. Nos sumus serui
 dñi q̄ fecit celū et terrā. ⁊ edificabat hec
 dom' añ annos istos multos a rege isrl
 magno ⁊ fortissimo: et cōsummata est.
 Et qm̄ p̄res n̄i exacerbant es erāt ⁊ pec
 cauerūt in deū israel. tradidit eos in ma
 nus nabuchodonosoz regis babylonie
 regis chaldeozū. et domū istā demolien
 tes incenderunt. et populū captiūū du
 xerunt in babylonem. In primo anno
 regnate cyro rege babylonie scrip̄t cy
 rus rex domum hanc edificare. Et illa

sacra vasa aurea et argētea q̄ extulerat nabuchodonosor de domo que est in hierusalem. et cōsecrauerat ea in suo tēplo rursus ptulit ea cyrus rex de templo qd̄ erat in babylonia. et tradita sunt corobabel et salmanasaro subregulo. Et p̄ceptū est eis vt offerrent hęc vasa et reponerēt in templo qd̄ erat in hierusalē et ipsum templum dei edificare in loco suo. Tūc salmanasarus subiecit fundamenta domus dñi que est in hierusalem. et exinde vsq̄ nūc edificatur: et nō accepit cōsummationē. Nunc ergo si iudicaf a te o rex p̄quiraf in regalibz bibliothecis cyri regis que sunt in babylonia. et si inuentū fuerit cōsilio cyri regis ceptā esse structurā domus dñi que est in hierusalē. et iudicatur a dño rege nro: scribat de his nobis. Tūc darius rex p̄cepit inquiri in bibliothecis. et inuē^t est in egbathanis oppido qd̄ est i media regiōe loc^{us} vnus i q̄ scripta erāt ista. Anno p̄mo regnate cyro rex cy^{rus} p̄cepit domū dñi q̄ est i hierusalē edificare. vbi incendebāt igni assiduo cui^{us} altitudo sit cubitoz decē. et latitudo cubitoz sexaginta q̄dratū lapidibz politis tribus. et meniano ligneo eiusdē regionis. et meniano vno nouo et impendia dari de domo cyri regis. et sacra vasa dom^{us} dñi tā aurea q̄ argētea q̄ extulit nabuchodonosor in domū dñi q̄ est i hierlm vbi erāt posita vt ponant illic. Et p̄cepit curā agere sylennē subregulū syrie et phenicis et subtrabusanē et sodales eius. et q̄ ordinati erant in syria et phenicē p̄sides vt abstinerēt se ab eodē loco. Et ego q̄z p̄cepi in totū edificare. et p̄spen vt adiuuent eos qui sunt ex captiuitate iudeoz donec cōsummare^t templū edis dñi. et a taxatione tributoz celestyrie et phenicis. diligēter quantitātē dari his hoibz ad sacrificiū dñi corobabel p̄fecto ad tauros et arietes et agnos. similiter aut^{em} et frumentū et sal et vinū et oleū instāter p̄ singulos annos. put sacerdotes q̄ sunt in hierusalē dictauerint cōsumi quotidie sine vlla dilatione. vt offerantur libationes summo deo p̄ rege et

pueris eius: et orent p̄ ipoz vita. Et tēnuncies vt quicūq̄ transgressi fuerint aliqd̄ ex his q̄ scripta sunt aut spreuerit accipiat lignū de suis p̄p̄is et suspendatur. et bona ipoz regi ascribant. Propterea et dñs cuius nomē inuocātū est ibi. exterminet omnē regē et gentē q̄ manū suā extenderit phibere. aut male tractare domū domini illā que est in hierusalem. Ego darius rex decreui q̄ diligētissime p̄m hęc fieri.

LVII
Tunc sylennes subregul^{us} celestyrie et phenicis et satrabucanes et sodales obsecuti his q̄ a dario rege erāt decreta: infestebāt sacrosanctis opibus diligētissime cooperantes cū senioribus iudeoz p̄ncipibus syrie. et p̄sperata sūt sacrosancta opa. p̄phetantibz aggeo et cacharia p̄phetis. Et cōsummauerunt oia p̄ceptū dñi dei israel. et ex cōsilio cyri et darij et artaxerxis regis p̄sarū. Et cōsummata est dom^{us} nra vsq̄ ad terciā et vicecimā diē mēsis adar: sexto anno darij regis. Et fecerūt filij israel et sacerdotes et leuite et ceteri q̄ erāt ex captiuitate q̄ appositi sunt p̄m ea que scripta sunt in libro moisi. Et obtulerūt in dedicationē tēpli dñi. tauros cētū. arietes ducētos. agnos q̄dringentos. et hēdos p̄ peccatis vniuersi israel duodecim: p̄m numerū tribuum israel. Et steterūt sacerdotes et leuite amicti stolis p̄ tribus super opera dñi dei israel. p̄m libzū moisi et ostiarj p̄ singulas ianuas. Et egerūt filij israel cum his qui erant ex captiuitate illud phase quartadecima luna mēsis p̄imi: qñ sanctificati sunt sacerdotes et leuite. Oēs filij captiuitatis nō sunt simul sanctificati qz leuite oēs sūt sanctificati sūt. Et imolauerūt phase vniuersi filij captiuitatis et fratribz suis sacerdotibz et sibi metipsis. Et māducauerūt filij israel q̄ erāt ex captiuitate oēs q̄ remāserāt ab oibz execrationibz gētū terre q̄rētes dñm. et celebrauerūt diē festū agymoz septē diebz epulātes in aspectu dñi qm̄ cōuertit p̄ciliū regis assyrioz i eos. p̄fortare manus eoz ad opera dñi dei israel.

Esdre II

Et post huc regnate artaxerxes rex persarum. **VIII** dras filius acarie. filij helchie. filij salome. filij sadoch. filij achitob. filij ameri. filij acabel. filij tocii. filij abilue. filij phinees. filij eleagari. filij aaron primi sacerdotis. hic esdras ascendit de babilonia cum esset scriba et ingeniosus in lege moysi que data est a domino israel: docere et facere. Et dedit ei gloriam quod inuenisset gratiam in omni dignitate et de fiderio in conspectu eius. Et ascenderunt simul cum ipso et filijs israel et sacerdotibus et leuitis et sacris cantoribus et ostiariis et seruis templi in hierusalē. Anno septimo regnate artaxerxis in quinto mense. hic annus septimus est regni: exeuntes de babilonia nouilunio quinti mensis uenerunt hierosolimā iuxta preceptum illius. secundum preceptum itineris a domino ipsorum datam eis. In his enim esdras magnam disciplinam obtinebat ne premitteret quicquam eorum que essent ex lege domini et preceptis et docendo uniuersum israel omnem iusticiam et iudiciam. Accedentes autem que scribebant scripta artaxerxis regis. tradiderunt scriptum quod obuenerat ab artaxerxe rege ad esdras sacerdotem et lectorē legis domini: cuius exemplum subiectum est. Rex artaxerxes esdre sacerdoti et lectori legis domini salutem. Humanior ego iudicās in beneficijs precepti eius que desiderat ex gente iudeorum sua sponte. et ex sacerdotibus et leuitis que sunt in regno meo comitari tecum in hierusalē. Si que ergo cupiunt ire tecum ueniant et perscrutant sicut placuit mihi et septem amicis meis consiliariis ut uisitent ea que agunt secundum iudeam et hierusalē. obseruantes sicut habes in lege domini. et ferant munera deo israel. que uouisti ego et amici hierusalē et omne aurum et argentum quod inuentum fuerit in regione babilonie domino in hierusalē cum illo quod est donatum a ipsa gente in templum domini eorum quod est in hierusalē: ut colligat hoc aurum et argentum ad tauros et arites et agnos et bestias. et que his sunt congruentia: ut offerat hostias domini super altare domini ipsorum quod est in hierusalē. Et omnia quecumque uolueris cum

fratribus tuis facere auro et argento precepte per uoluntate tua secundum preceptum domini dei tui et sacrosancta uasa que data sunt tibi ad opera domus domini dei tui que est in hierusalē. et cetera quecumque tibi subuenerint ad opera templi domini dei tui dabis de regalibus gacophylatio cum uolueris cum fratribus tuis facere auro et argento precepte secundum uoluntatem domini. Et ego quidem rex artaxerxis precepi custodibus thesaurorum syrie et phenicis. ut quecumque scripserit esdras sacerdos et lector legis domini diligenter detur ei usque ad argenti talenta centum similitur et auri. et usque ad frumenti modios centum et uini amphoras centum et alia quecumque abundant sine taxatione. Omnia secundum legem dei fiant deo altissimo: ne forte exturgat ira in regno regis: et filij et filiorum eius. Uobis autem dico ut omnibus sacerdotibus et leuitis et sacris cantoribus et seruis templi et scribis templi huius nullum tributum neque uulla alia indictio irrogetur. nec habeat quisquam potestatem obicere eis quicquam. Tu autem esdras secundum sapiam dei constitue iudices et arbitros in tota syria et phenice et omnes que legem dei tui non nouerunt doce ut quoties transgressi fuerint legem. diligenter plectantur. siue morte siue cruciatu siue etiam pecunie mulctatione uel abductione. Et dixit esdras scriba. Benedictus dominus minus patrum nostrorum que dedit hanc uoluntatem in cor regis clarificare domum suam que est in hierusalem. et me honorificauit in conspectu regis et consiliariorum et amicorum eius et purpuratorum eius. et ego confitens aio factus sum secundum opitulationem domini dei mei. Et congregaui ex israel uiros ut simul ascenderet mecum. Et hi sunt prepositi secundum suas patrias et principes portiones eorum que mecum ascenderunt de babilonia in regno artaxerxis. Et filijs phares. gersomus. Et filijs siemarich. amenus. Filiorum dauid accipit filius sceilie. Et filijs phares zacharias. et cum eo reuersi sunt uiri centum quinquaginta. Et filijs ductoris moabilonis caraei. et cum ipso uiri ducenti quinquaginta et cum ipso uiri ducenti quinquaginta

Et filijs sala. maafias gotholie. et cū ipso viri septuaginta. Et filijs saphatie carias micheli. et cū ipso viri octoginta. Et filijs iob: abdias ieheli. et cū ipso viri ducenti duodecim. Et filijs banie. salimoth filius iosaphie. et cū ipso viri centū sexaginta. Et filijs beer. zacharias tebei: et cum ipso viri ducenti octo. Et filijs esead iohannes agechan. et cū ipso viri centū decem. Et filijs adonicā ipis postremis et hec sunt nomina eorum. eliaphalā filius gebel et semeias: et cū ipso viri septuaginta. Et congregaui eos ad fluuiū qui dicitur thia. et metati illic fuimus triduo et recognoui eos. Et ex filijs sacerdotū et leuitarū nō inueni illic. Et misi ad eleazarū et eccelom et masman et malobā et enaatha et samea et iozibū. nathan. enuagan. zachariā et mosollamū. ipos ducentos et peritos. Et dixi eis vt veniret ad luddeū qui erat apud locū gaçophilatij. Et mandaui eis vt diceret luddeo et fratribus eius et illis qui erāt in gaçophylatio vt mitteret nobis eos qui sacerdotio fungerent in domo dñi dei nostri. Et adduxerūt nobis secundum manū validā domini dei nostri viros peritos: et ex filijs mooli: filij leui. filij israel. sebediā. et filios et frēes quōs erāt decē et octo. asbiam et amin. ex filijs filiorū chananei. et filij eorum viri viginti. Et ex his quōs in templo seruebant quos dedit dauid. et ipsi principes ad operationē leuitis templo seruentiū ducenti viginti. Quia nomina significata sunt in scripturis. Et roui illic ieiunū iuuenibus in cōspectu dñi: vt quererē ab eo bonū iter nobis et qui nobiscū erāt et filijs et pecoribus propter insidias. Erubui enī petere a rege pedites et equites in comitatu tutela gratia cōtra aduersarios nostros. Diximus enī regi: quoniam virtus dñi erit cū eis. qui inquirūt eū in omni affectu. Et iterū deprecati sumus dñm deū nostrum secundum hec. quē et propitiū habuimus et propotes facti sumus deo nostro. Et sepaui ex plebis prepositis. et sacerdotibus templi viros duodecim: et sebediā et asannā et cū eis ex fratribus eorum viros decē. Et appen-

di eis aurū et argentū et vasa sacerdotalia domus dei nostri: quā donauerat rex et filiarum eius et principes et omnes israel. Et cū appensussem tradidi argenti talenta centū quinquaginta. et vasa argentea talentorum centū et auri talenta centū. et vasorum aureorum septies viginti. et vasa erea de bono eramento splendentia duodecim. auri specie reddētia. Et dixi eis. Et vos sancti estis dño. et vasa sunt sancta. et aurū et argentū rotū est dño deo patrum nostrorum. Vigilate et custodite donec tradatis ex plebis prepositis et sacerdotibus et leuitis et principibus ciuitatū israel in hierusalem. in pastorio domus dei nostri. Et hi qui susceperūt sacerdotes et leuite. aurū et argentū et vasa intulerunt in hierusalem in templū dñi. Et promouimur a fluuiio thia die duodecima mensis primi: vsquequē introiimus in hierusalem. Et cū factus fuisset tertia dies: quarta autē die ponderatū aurū et argentū traditū est in domo dñi dei nostri marimoth filio iozi sacerdoti. et cū ipso erat eleazar filius phinces. et erāt cum ipso iosadus filius iesu et medias et banni filius leuite. ad numerū et ad pondus vniuersa. Et scriptus est pondus ipsorum eadē hora. Qui autē venerūt ex captiuitate: obtulerunt sacrificiū dño israel. tauros duodecim. pro omni israel. arietes octoginta sex. agnos septuagintaduos. hircos pro peccato duodecim. et pro salute vaccas duodecim: omnia in sacrificiū dñi. Et elegerūt precepta regis regalibus dispensatoribus et subregulis cesaryrie et phenicis. et honorificauerunt gentē et templum dñi. Et cōsummatis his accesserunt ad me prepositi: dicētes. Nō segregauerūt genus israel et principes et sacerdotes et leuite et alienigene gentes et nationes terre immunditias suas a chananeis et ethiis et phereceis et iebuseis et moabitis et egyptijs et idumeis. Cōiuncti enī sunt filii eorum et ipsi et filij eorum et mixtū est semē sanctū alienigenis gentibus fratribus et participes erāt prepositi et magistratus iniquitatis eius ab initio ipsius regni. Et mox vt audiui ista cōscidi vestimenta

Esdre II

et sacrā tunicā. et lacerās capillos capi-
tis et barbā. sedē dolens et mestus. Et
cōuenerūt quotq̄ tūc mouebant inuer-
to dñi dei israel ad me lugentē sup ini-
quitatē istā. et sedebā tristis vsq̄ ad ve-
spertinū sacrificiū. Et surgēs a ieiunio
cōcissa habens vestimēta. et sacrā tuni-
cam ingeniculās. et extendēs man⁹ ad
dñm dicebā. Dñe cōfusus sum et reueri-
tus sum ante faciē tuā. Peccata enī no-
stra multiplicata sunt sup capita nostra
et iniquitates nostre exaltate sunt vsq̄
ad celū: qm̄ a temporib⁹ patrū nostroz
sumus in magno peccato vsq̄ ad diem
hunc. Et ppter peccata nostra et patruz
nostroz sumus traditi cū fratrib⁹ nris et
cū sacerdotib⁹ nris. regib⁹ terre i gladiū
et captiuitatē et depredationē cum cōfu-
sione: vsq̄ in hodiernū diē. Et nūc q̄tū
est q̄ p̄tingit nobis misericordia abs te
dñe deus. et derelinque nobis radicē et
nomen in locum sanctificatiōis tue de-
tegere luminare nostr⁹ in domo dñi dei
nostri: dare nobis cibū omni tpe serui-
tutis nostre. Et cū seruiremus nō fui-
mus derelicti a dño deo nro sed cōstitu-
it nos in grā ponēs nobis reges perfarū
dare cibū. et clarificare templū dñi dei
nri: et edificare deserta sion: dare nobis
stabilitatē in iudea et hierlm. Et nūc qd
dicimus dñe hñtes hec. Trāsgressi enī
sumus p̄cepta tua: q̄ dedisti in man⁹ pue-
rorū tuoz p̄phetarū: dicens. Qm̄ terra
in qua introistis possidere hereditatē ei⁹
terra polluta est coinquinatōib⁹ alieni-
genarū terre et immunditiē illoz reple-
uerūt eā totā immūditia sua. Et nūc fi-
lias vras nō p̄iūgetis filijs eoz. et filias
eoz nō accipietis filijs vris. et nō inqui-
retis pacē hñe cū illis oī tpe: vt inuale-
scentes māducetis optia terre. et heredi-
tatē distribuatis filijs vris vsq̄ in euū.
Et q̄ p̄tingūt nobis oīa sūt ppter opa
nra maligna: et magna pctā nra. Et de-
disti nobis talē radicē. et rursus reuerfi
sumus trāgredi legitima tua: vti cōmi-
sceremur immunditiē alienigenaz gē-
tiū terre hui⁹. Nōne irāsceris nobis p̄

dere nos quoadusq̄ nō relinquat radicē
et nomē nostrū. Dñe deus israel verax
es. Derelicta est enī radix vsq̄ in hodie-
rū diē. Ecce nūc sum⁹ in p̄spectu tuo in
iniquitatib⁹ nris. Nō est ei adhuc stare añ
re in his. Et cū adorādo p̄fiteret esdras
flens humi p̄stratus añ templū. p̄grega-
ti sūt añ eū ex hierlm turba magna val-
de. viri et mulieres et iuuenes et iuuen-
cule. Fletus enī erat magnus in ipa mul-
titudine. Et cū clamasset iechonias iehē-
li ex filijs israel: dixit esdre. Nos i dñm
peccauim⁹ q̄ collocauimus nobis i ma-
trimoniū mulieres alienigenas ex geni-
tibus terre. Et nūc es sup oēm isrl. In
his ergo sit iurandū a dño. expellere
oēs vxores nras q̄ ex alienigenis sunt
cū filijs eaz. Sicut tibi decretū ē a ma-
iorib⁹ s̄m legē dñi exurgēs explica ad te
enī spectat negocium et nos tecū sum⁹
Ciriliter fac. Et exurgēs esdras adiura-
uit p̄ncipes sacerdotū et leuitas et omnē
israel facere s̄m hec: et iurauerūt. **IX**

Exurgēs esdras ante atriū tē-
pli. abiit i pastoforiū ionathē fi-
lij nasabi. et hospitat⁹ illic nō gu-
stauit panē nec aquā bibit sup iniquita-
tē multitudis. Et facta ē p̄dicatio in oī
iudea et in hierlm oīb⁹ q̄ erāt ex captiui-
tate in hierlm p̄gregati. vt quicūq̄ non
occurrerit biduo vel triduo diei s̄m iudi-
ciū assidentū senioz. tollerent facultates
sue et ipse alienus iudicaret a multi-
tudine captiuitatis. Et cōgregati sunt
oēs q̄ erāt ex tribu iuda et beniamin i tri-
bus dieb⁹ i hierlm. Hic mēsis est non⁹
dies mēsis vicesim⁹. Et sedit oīs multi-
tudo in area tēpli tremētes ppter hyc-
mē p̄ntez. Et exurgēs esdras dixit illis.
Vos iniq̄ fecistis collocādo vobis i mū-
moniū vxores alienigenas: vt adderet⁹
ad pctā isrl. Et nūc date p̄fessionē et ma-
gnificentiā dño deo patz nroz et p̄fite-
re voluntatē ipi⁹. et discedite a gētib⁹ tre et
ab vxorib⁹ alienigenis. Et clamauit oīs
multitudo: et dixerūt voce magna. Si-
cut dixisti: faciemus. Sed quoniā mul-
tudo magna est. et tēpus hybernū et nō

possimus in subsidiati stare. et hoc opus
non est nobis vni? diet. neq; bidui. multi
cum enim in his peccauimus. stet ppositi
multitudinis. et oēs q; nobiscū inhabi
tant. et quotq; hnt vxores apud se alie
nigenas: et assistāt. accepto tpe ex oī lo
co p̄bit eri et iudices. vsqueq; soluāt irā
dñi negocij huius. **Jonathas** autē filius
ezei. et oicias thecam suscepūt fm hęc
et lsozam? et leuis et sabbathus simul
cooperati sunt cū illis. **Et steterunt** fm
hęc oīaynuersi q; erāt ex captiuitate. **Et**
elegit sibi viros esdras sacerdos p̄nci
pes magnos de patrib; eoz fm noīa. et
cōfederūt nouilunio mensis decimi ex
aminare negocium istud. **Et determina**
tum est de viris qui habebāt vxores a
lienigenas vsq; ad neomenia primi mē
sis. et inuēti sunt ex sacerdotib; p̄mixti q;
habebāt alienigenas vxores. **Et filijs** ie
su filij iosedech et fratrib; eius. maseas
et eliezer? et lozib; et ioadeus et iniecerūt
man? vt expellerēt vxores suas. et ad li
tandū in exorationē arietē p̄ ignorantia
sua. **Et ex filijs** semmeri maseas et esses
et ieelech. acarias. **Et ex filijs** fosereliso
masias. hismaenis et nathanae. iussio
reddus et talfas. **Et ex leuitis**. iozabdu
et semeis et colnis et calitas et facteas et
coluas et elionas. **Et ex sacris** cantozib;
eliasib;. caccarus. et ex ostiarijs. sallum?
et tolbanes. **Et ex isrl.** ex filijs foro ofi et
remias et geddias et melchias et mihel?
et eleazarus et iēmebias et bānas. **Et ex**
filijs iolamā: chamas et cacharias et ieg
relus et iodius et emmoth et helias. **Et ex**
filijs cathoim. eliadas et liasumus. cochi
as a larimoth et cabdis et rebedias. **Et**
ex filijs cebes: iohānes et amanas et cab
dias et emens. **Et ex filijs** bāni. olam?
et maluchus et heddeus et iasub et asabus
et hierimoth. **Et ex filijs** addin: naath?
et moosias et cale? et raanas maaseas ma
tathias et beseel et bōnus et manasses. et
ex filijs nuae. noneas et aseas et milchias
et sameas et simō beniamin et malchus
et marras. **Et ex filijs** asom: carianeus
matathias et bānus et eliphalach et ma

nasses et semei. **Et ex filijs** bāni: hieres
mias et moodias et abram? et iohel et ba
neas et pelias et ionas et marimoth et eli
asib; et mathane? et eliasis et ozisas et diez
lus et semedius et sambrius io ephus. et
ex filijs nobei: idelus et maratthias et sa
badus et cecheda sedmi et iessei baneas.
Quēs isti cōiunxerūt sibi vxores alieni
genas: et dimiserūt eas cū filijs. **Et in**
habitauerūt sacerdotes et leuite: et qui
erāt ex israel in hierlm. et in tota vna re
gione: nouilunio mensis septimi. **Et e**
rant filij israel in p̄moratōib; suis. **Et**
congregata est oīs multitudo simul in
areā q; est ab oriēte porte sacre. **Et dixe**
runt esdre pontifici et lectori. vt afferret
legem moisi que tradita est a dño deo is
rael. **Et attulit** esdras pontifex legem o
mni multitudini eoz a viro vsq; ad mu
lierem et omnib; sacerdotibus: audire
legē nouilunio mensis septimi. **Et lege**
bat in area que est ante sacrā portā tem
pli: a prima luce vsq; ad vesp̄ā corā vi
ris et mulieribus. **Et cederunt** omnes
sensum ad legem. **Et stetit** esdras sacer
dos et lector legis super lignēū tribunal
quod fabricatū erat. **Et steterunt** ad eū
marathias et samus. ananias acarias.
vrias. et ezechias et balsamus ad dexte
ram. et ad sinistrā saldeus. misael. mala
chias abusthas sabus nabadias. et ca
charias. **Et assumpsit** esdras libzū corā
omni multitudine: p̄sidebat enim in glo
ria in cōspectu omnium. **Et cum absol**
uisset legem omnes recti steterūt. et be
nedixit esdras dominum deum altissi
mum: deum sabaoth omnipotentem.
Et respondit omnis populus amen.
Et eleuatis sursum manibus: procident
tes in terram adorauerunt dominum.
Iesus et banaeus et sarebias et iaddi
mus et accubus et sabbathus. et ca
lithes et acarias et iozadus et ananias
et philius leuite qui docebant legem
domini. et in multitudine legebant le
gem domini. **Et proferebant** singuli es
os qui intelligebant lectionem. **Et di**
xit atharathes esdre pontifici et lectori

Esdre III

et leuitis qui vocēbant multitudinē di-
cens. Dies hic sanctus est dño. Et oēs
flebat cū audissent legē. Et dixit esdras
Digressi ergo manducate pinguis-
sima q̄q̄ et bibite dulcissima q̄q̄ et mittite mu-
nera his q̄ nō habent. Sanctus enī est
hic dies dñi et nolite mesti esse. Dñs enī
clarificabit vos. Et leuite denunciabūt
in publico oīb; dicētes. Dies hic sanctus
est. Nolite mesti eē. Et abierūt oēs mā-
ducare et bibere et epulari. et dare mune-
ra his q̄ nō habebāt vt epulenti. Magni-
fice enī sunt exaltati verbis q̄bus edocti
sunt. Et cōgregati sunt vniuersi in hie-
rusalē celebrare leticiā: s̄m testamentū
dñi dei israel.

ExPLICIT liber esdre secundus. **I**nci-
pit liber Esdre tercius **C**apitulū .I.

Alex esdre p̄phete secūd^{us}
filij sarei. filij açarei. filij
helchie filij sadanie. filij sa-
doch. filij achitob. filij a-
chie. filij phinees. filij he-
lie. filij amerie. filij asiei filij marimoth
filij arna. filij ocie. filij lwrith. filij abisei
filij phinees. filij eleazar. filij aarō ex tri-
bu leui. q̄ fuit captiuus i regione medo-
rū in regno artaxerxis regis psaruz. Et
factū est verbū dñi ad me dicēs. Gladez
nūcia p̄lo meo facinorosa ipoz et filijs eoz
iniquitates q̄s in t̄ne admiserūt. vt nū-
cient filijs filioz qz peccata parentū ipo-
rū in illis creuerūt. Obliti enī mei sa-
cificauerūt dñs alienis. Nōne ego edu-
xi eos de terra egypti de domo seruitutis
Ipi autē irritauerūt me: et cōsilia mea
spreuerūt. Tu autē excute comā capitis
tui. et p̄ice oīa mala sup illos: quoniaz
nō obediērūt legi mee. Populus autē
est indisciplinat^{us}. Usq̄q̄ eos sustinebo q̄
bus tāta bñficia ptuli: Reges multos
p̄pter eos subueri. pharaonē cū pueris
suis et oēm exercitū ei^{us} p̄cussi. Oēs gen-
tes a facie eoz pdidi et in oriēte puincia
rū duarū p̄los tyri et sydonis dissipauī
et oēs aduersarios eoz interfeci. Tu vō

loquere ad eos dicens. **N**ec dicit dñs.
Nēpe ergo vos p̄ mare trāsmeari et pla-
teas vobis initio munitas exhibui. Du-
cem vobis dedi moisen et aarō sacerdo-
tem: lucē vobis p̄ columnā ignis p̄stiti.
et magna mirabilia feci in vobis. Vos
autē mei obliti estis dicit dñs. **N**ec dicit
dñs oipotēs. **C**ōturnix vobis i signo fu-
it: castra vob ad tutelā dedi. et illic mura-
murastis. et nō triūphastis in nomine
meo de pditōe inimicoy vestroz sed ad
huc nunc vsq̄ murmurastis. **U**bi sunt
bñficia q̄ p̄stiti vobis: Nonne in deserto
cū esuriretis. p̄clamastis ad me dicētes
vt qd nos in deserto istud adduxisti in-
terficere nos. Melius nobis fuerat ser-
uire egyptijs q̄ mori i deserto hoc. **E**go
volui gemitus v̄ros et dedi vobis man-
na in escā. **P**anē angeloy manducastis
Nōne cū sitiretis petrā ercidi. et flues-
runt aque in saturitate. **P**ropter estus
folijs arboroy vos teri. **D**iuisi vobis ter-
ras pingues: chananeos et phereceos et
philistinos a facie vestra pieci. **Q**uid fa-
ciam vobis adhuc dicit dñs. **N**ec dicit
dñs oipotēs. **I**n deserto cū estis in flu-
mine ammorreos sitientes et blasphemā-
tes nomē meū. nō ignē vobis p̄ blasphemā-
m̄s dedi: sed mittēs lignū in aquā dul-
ce feci flumen. **Q**uid tibi faciam iacob.
Noluisti obedire iuda. **T**rānsferā me ad
alias gētes. et dabo eis nomē meū vt cu-
stodiāt legitima mea. **Q**uā me dereliq̄-
stis: et ego vos derelinquā. **P**etēt ibo
vobis a me mīam nō miseretoz. qm̄ inuo-
cabitis me: ego nō exaudīā vos. **I**acu-
lastis enī man^{us} v̄ras sanguine et pedes
v̄ri impietati sunt ad cōmittēda homici-
dia. **N**ō q̄si me dereliq̄stis: sed vos ipos
dicit dñs. **N**ec dicit dñs oipotēs. **N**ōne
ego vos rogavi vt p̄ filios. et mater fi-
lias. et vt nutrix puulos suos: vt essetis
mibi in populum et ego vobis in teum.
et vos mibi in filios: et ego vobis in pa-
trem. **I**ta vos collegi vt gallina pullos
suos sub alas suas. **N**odo autem quid
faciam vobis: **P**roiciam vos a facie
mea. **O**blationē cum mibi attuleritis